

NOTAT - vurdering av naturmangfold

kommunedelplan for Halmstad

Bilde: Goenskogen

Naturmangfoldloven gjelder i alle saker som berører økosystemer, naturtyper og arter og stiller særskilte krav til saksforberedelse, dokumentasjon, vurderinger og vektlegginger i alle planer og tiltak som berører naturmangfold.

Naturmangfoldloven har i plansaker etter plan- og bygningsloven betydning for

- 1) Tilretteleggingen av beslutningsgrunnlaget knyttet til naturmangfold
- 2) Avveiningen som finner sted ved planvedtak og andre enkeltavgjørelser

For naturmangfoldlovens del vises det til at vurderingen og vektleggingen av prinsipp-ene i §§ 8-12 skal framgå av beslutningen som berører naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 7. Dersom planvedtaket berører naturtyper som er truet eller nær truet på Norsk rødliste for naturtyper 2021, verdifulle naturtyper Norge har et særlig ansvar for, truede eller nær truede arter på Norsk Rødliste for arter 2021 eller verdifulle arter Norge har et særlig ansvar for, skal prinsippene i §§ 8-12 tillegges større vekt.

Planområdet består i hovedsak av bebygde områder, jordbruksareal og skog. Det er registrert noen truede arter innenfor planområdet, herunder en registrering av misteltein, som er en fredet art. De fleste registreringene gjelder fugler og er av eldre dato og har begrenset verdi for kommunedelplanarbeidet. Av utvalgte naturtyper er det dammer, en forekomst av gammel lågurtospeskog og flere registrerte hule eiker innenfor planområdet. I tillegg er det utmark, skog, parker, hager og flere registrerte store løvtrær i planområdet som samlet har betydning for artsmangfoldet.

Sikring av naturtyper etter planen vil kunne bidra til å nå forvaltningsmålene for naturtyper av stor verdi og truede arter i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

§ 8. Kunnskapsgrunnlaget for vurderingen er Naturbase, MIS og det er gjennomført befaringer i ubebygde områder avsatt til utbyggingsformål.

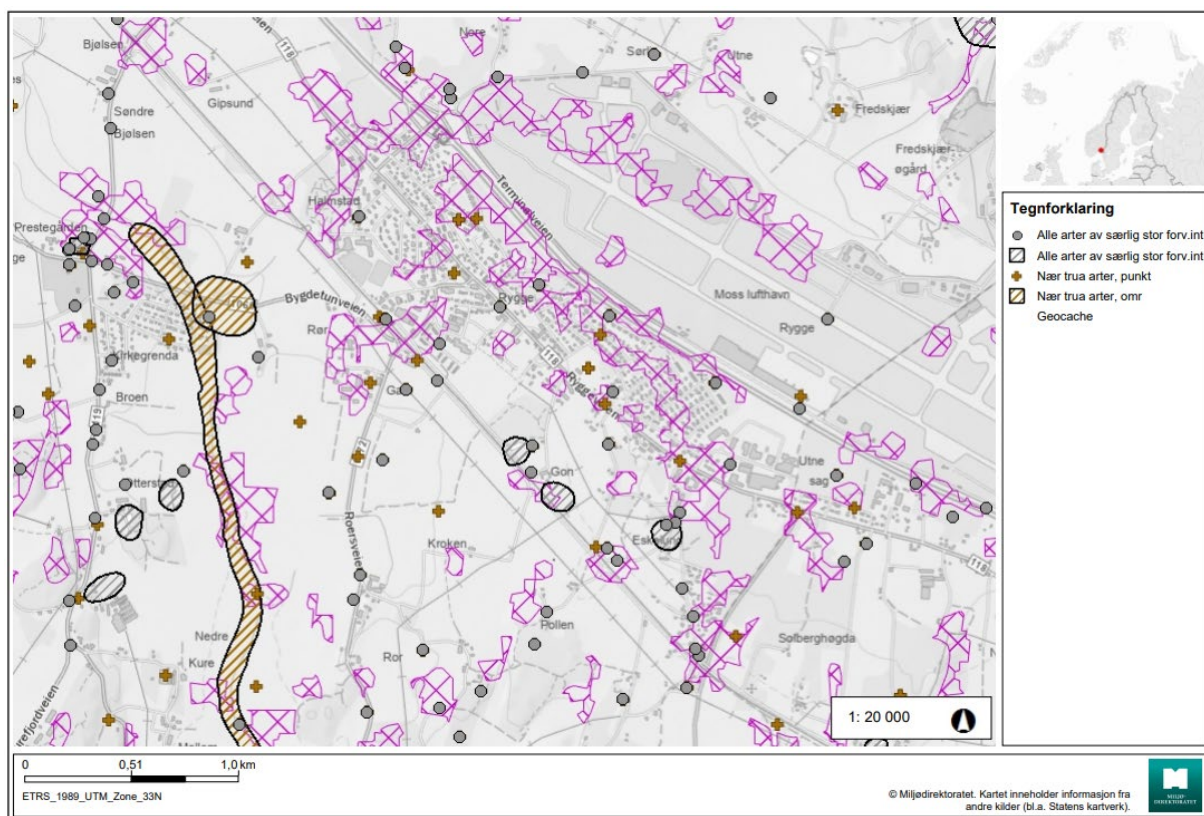
§ 9. Kunnskapsgrunnlaget er oversiktlig og anses å være tilstrekkelig for å ivareta naturmangfold gjennom kommunedelplanen.

§ 10. Planforslaget medfører ikke omdisponering av nye arealer til utbygging, og vil ikke medføre noen økt belastning på økosystemer. Flere trær og skogholt er tilbakeført fra utbyggingsformål til LNF og hensynssone bevaring gjennom planforslaget.

§ 11. og 12: Kommunedelplanen er en overordnet og strategisk plan, og vurderinger knyttet til kostnader og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder må ivaretas gjennom regulering av områdene.

Arter av stor forvaltningsinteresse:

Innenfor planområdet er det flere registreringer av arter av stor forvaltningsinteresse. De fleste registreringene gjelder eldre registreringer av observasjon av fugler (ikke hekkeplasser) og har begrenset verdi for planarbeidet. Det er registrert flere eiketrær, ask og et almetre, og det er registrert spissnutefrosk og liten salamander i vanningsdammene. I tillegg er det et funn av misteltein og et funn av åkerrødtopp innenfor planområdet.

Liten salamander (*Triturus vulgaris*)

Det er registrert liten salamander i minst en vanningsdammene innenfor planområdet, beskrevet under naturtypen dam på Eskelund, og dagens status er usikker. Liten

salamander er en art i tilbakegang. Både leveområder minsker og antall individer i leveområdene blir færre.

Spissnutefrosk (*Rana arvalis*)

Det er registrert spissnutefrosk i de tre vanningsdammene innenfor planområdet. Spissnutefrosken er rødlistet som en sårbar art. Den lever blant annet i åpne landskap med grunne dammer.

Misteltein (*Viscum album*)

Misteltein er en vintergrønn plante som vokser på greinene til trær. Misteltein vokser oppe i trær som den snylter på ved å sende rotliknende skudd gjennom barken og inn i veden. Plantene skaffer seg vann og næringsalter fra verten. Mistelteinen ble fredet i 1956, og var med dette den første planten med et slikt vern i Norge. Fredningen ble senere utvidet til også å gjelde vertstreet. Misteltein er gjennom forskrift om fredning av misteltein fredet over hele Norge mot ødeleggelse av enhver art. Fredningen omfatter også mistelteinens levested. Det er derfor ikke tillatt å ødelegge eller felle trær mistelteinen vokser i.

Formålet med fredningen av mistelteinen er å bevare en art som både regionalt og i landsmålestokk er svært sjelden, og er av stor naturvitenskapelig interesse.

Ask (*Fraxinus excelsior*)

Ask er et blomstrende løvtre som er rødlistet som sterkt truet. Treet blir 20-30 meter høyt. I Norge er ask det siste treet som får blader om våren og det første som feller dem om høsten.

Ask vurderes som sterkt truet (EN) på grunn av en kraftig forventet fremtidig populasjonsnedgang på oppunder 80% i kommende vurderingsperiode, på grunn av soppen askeskuddbeger. Dette er en oppgradering fra sårbar (VU) i forrige rødlistevurdering fordi akseskuddsyken har ført til mye høyere dødelighet enn tidligere forventet. Bortfall av ask vil kunne ha store negative konsekvenser for det norske skogbildet også når det gjelder naturmangfold

Alm

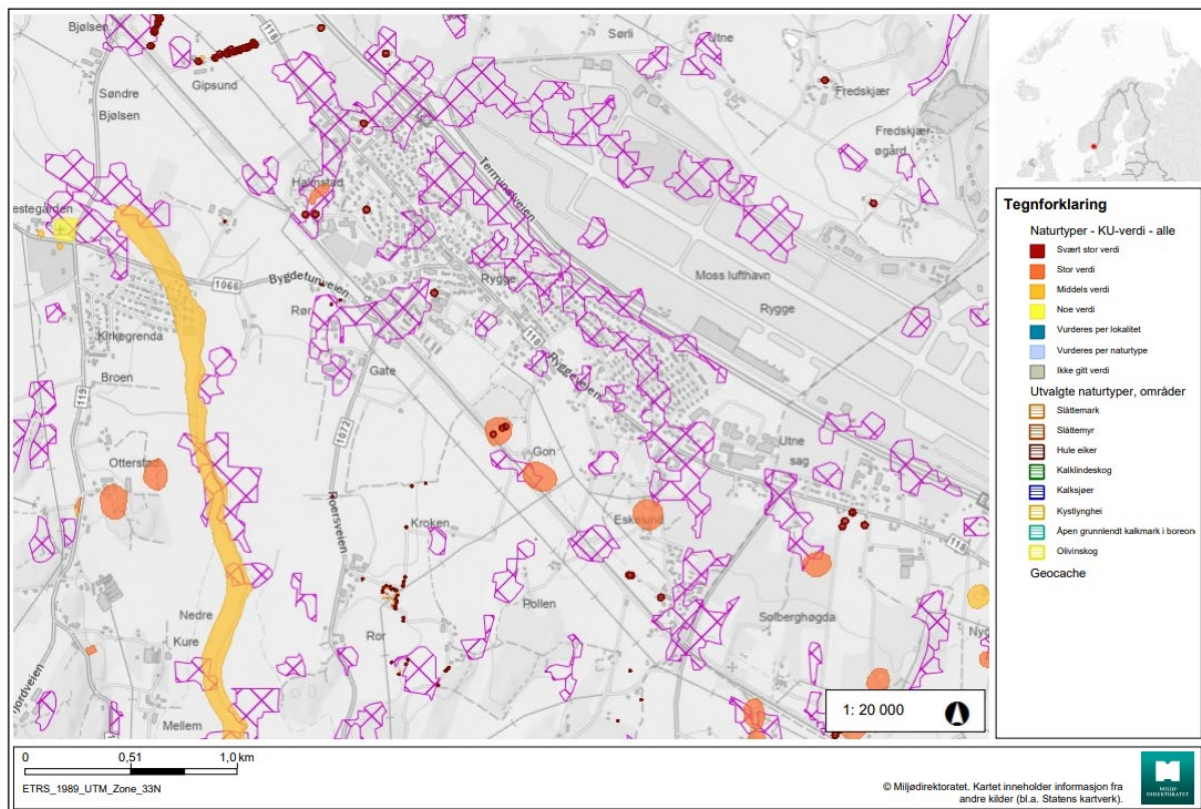
Alm (*Ulmus glabra*) er et [løvtre](#) i [almeslekta](#). Almen kan bli opptil 40 m høy, og har grå bark som på eldre trær gjerne blir oppsprukket. I nyere tid har almen vært alvorlig truet av «[almesyken](#)». Denne sykdommen, som skyldes en soppart, har nærmest utradert almen fra store deler av kontinentet. I [Norge](#), hvor almebestandene ligger spredt, har ikke sykdommen fått feste.

Åkerrødtopp (*Odontites vernus*)

Registreringen er fra august 2020, og det er usikkert hvordan dagens status er. Arten er vurdert til *kritisk truet* CR for Norsk rødliste for arter 2021, og er der beskrevet som trolig utdødd. Kategorien kommer av begrenset geografisk utbredelse og svært liten populasjonsstørrelse eller svært begrenset areal.

Arten er registrert innenfor planområdet til hensettingsanlegg, der BaneNOR utarbeider statlig plan. Området blir ikke berørt at tiltak som planlegges gjennom dette planarbeidet.

Naturtyper:

Hule eiker

Hule eiker er en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven § 52, og omfatter både store eiker hvor omkrets er minst 200 cm uten synlig hulhet, og mindre eiker med synlig hulhet med en omkrets på minst 95 cm. Det kan leve så mange som 1500 ulike arter av sopp, mose, lav, insekter, fugler og dyr i én hul eik. Mange arter er helt avhengige av disse trærne og kan ikke bo andre steder. Derfor er det viktig å ivareta yngre eiker som på sikt utvikler hulheter og overtar for dagens hule trær.

I plansaker skal det tas særskilt hensyn til forekomster av en utvalgt naturtype slik at forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand unngås. Det er viktig å beskytte eiketrær når veier og hus skal bygges, eller når rør og ledninger skal graves ned i bakken. Man skal ikke grave i rotsonen, og rotsonen kan være tre ganger så stor som omfanget av krona. Derfor bør du grave utenfor kronens «dryppsoner» og minst 15 meter fra stammen slik at du ikke berører eller graver opp røttene. Eik trenger mye lys og varme for å trives, og det bør være minst fire meter fra eikekroner til greiner av andre trær

Dammer:

Det er registrert tre dammer med svært viktig verdi innenfor planområdet. Det er opplyst om at det er påviste rølistearter i alle tre dammene, herunder liten salamander, men registreringene er 15 år gamle og rølisteartene er ikke beskrevet eller registrert særskilt.

Gammel lågurtospeskog:

Gammel lågurtospeskog omfatter stabile/ semistabile ospedominerte og osp-bjørkedominerte bestand, gjerne i rasmarker og på skrånede, grunnlendte svaberg med sesongfuktige sig, og med tyngdepunkt utenfor eller i utkanten av granas naturlige utbredelsesområde, særlig i boreonemorale-sørboreale områder med forrevent topografi, mest i Agder, fjordstrøk på Vestlandet, i Nordland nord for

Saltfjellet og i Troms. Rike utforminger kan minne om lågurtfuruskoger, gjerne med dominans av liljekonvall og rikelig med lågurter, eventuelt også edellauvskogsarter som myske og hassel, samt varmekjære kantarter som bergmynte og kantkonvall, iblant også med høgstauder. I foreliggende kartleggingsenhet er også inkludert eldre, rike lauvsuksesjoner dominert av osp i hogstklasse 5, dvs. i praksis bestand som er eldre enn 60-70 år, og har trær som er grovere enn 25-30 cm i diameter (bhd). Rike ospesuksesjoner dominert av lågurter opptrer ofte etter hogst eller skogbrann der berggrunnen er noe rikere og/eller oppsprukket. Disse er ofte dominert av få kloner. Som regel tar grana her over etter hvert, og suksesjonen utvikler seg i retning av lågurtgranskog med innslag av osp.

I Voldskogen er det registrert et område med gammel lågurtospeskog, kartlagt i 2021. Tilstanden vurderes til moderat på grunn av 50% busksjiksdekning. Det er større mengder einstape. Området ligger i nær tilknytning til boliger og det er flere turstien gjennom lokaliteten. Det er ikke registrert fremmede arter eller spor etter ferdsel med tunge kjøretøy.

Naturmangfold vurderes til stort der andelen store trær er utslagsgivende. Andelen liggende død ved er lav (1-2 per daa). Ingen rødlistearter ble registrert og ingen rødlistearter er kjent fra før. Lokaliteten har en størrelse på 4000m². Det er ikke registrert trær med spesielt livsmedium og området er ikke i bruk. Osp er dominerende treslag.

Fremmede arter:

Innenfor planområde er det mange registreringer av fremmede arter med svært høy risiko, spesielt langs Ryggeveien og i randsonen mellom Rørskogen industriområde og boligebyggelsen. Det er blant annet registrert kanadagullris, parkslirekne, hagelupin, kjempebjørnekjeks og mange flere.

Vurdering av planforslaget samlet:

Planforslaget legger ikke til rette for at det skal skje skade på arter av stor forvaltningsinteresse eller naturtyper med stor verdi innenfor planområdet. Det er tatt inn bestemmelser som skal sikre at disse ikke skal fjernes, de skal skjermes mot skade og sikres gjennom framtidige reguleringsplanprosesser. En av de hule eikene ligger i framtidig boligområde B2. Denne er markert med hensynssone. Reir, bo og hi er også vernet etter Naturmangfoldloven og trær med reir kan ikke ødelegges.

Planforslaget legger til rette for nedbygging av skog. Før sluttbehandling av kommunedelplanen skal det gjennomføres nærmere kartlegging av biologisk mangfold i område B3 og B4, og eventuelle funn av sårbare eller truede arter skal sikres og innarbeides i planen før sluttehandling. Områdene er fra før naturtypekartlagt.

BaneNOR planlegger etablering av hensettingsanlegg innenfor planområdet, og dette tiltaket vil berøre hule eier, dam og området der Åkerrødtopp ble registrert i 2020. Dette tiltaket er ikke vurdert i denne planen da regulering av hensettingsanlegg er en

statlig reguleringsprosess, og konsekvensutredning og vurdering etter naturmangfoldloven blir ivaretatt gjennom statlig planprosess.